MEDDELANDE/INFORMATION

Datum
2026-08-25

ÄGARDIREKTIV NÄRVÅRDEN VÄSTMANLAND

1 INLEDNING OCH BAKGRUND

Regionstyrelsen fattade beslut 2019 10 29 (§245) om att samla Region Västmanlands offentligt drivna vårdcentraler och bedriva dem i intraprenadform under namnet Närvården Västmanland.

Intraprenad innebär att verksamheten stannar inom organisationen men arbetar under företagsliknande former. Syftet med beslutet att bilda intraprenad var att ge likvärdiga förutsättningar för offentliga och privata vårdgivare samt främja konkurrensneutralitet och effektivitet i primärvården.

Detta dokument utgör ett samlat styrdokument för Närvården Västmanland och benämns "ägardirektiv”.

2 SYFTE OCH UPPDRAG

Närvården Västmanlands ändamål är att inom Region Västmanland bedriva en hållbar och robust verksamhet som kontinuerligt utvecklas och bedrivs enligt gällande lagstiftning samt de villkor som anges i Regionens Regelbok Vårdval vårdcentral.

3 STYRNING OCH ORGANISATION

Förutsättningar
Närvården Västmanland ska följa de styrande dokument, policies, riktlinjer, instruktioner och rutiner som gäller i Region Västmanland. Enligt kommunallagen ska regionfullmäktige alltid få möjlighet att ta ställning till frågor som är av principiell betydelse och av större vikt.

Delegationsordning gäller likvärdigt med den som gäller för övriga förvaltningar. Undantag från dessa övergripande styrprinciper anges i detta dokument. Former för verkställighetsbeslut fastställs enligt i regionen gällande mall.

Direktören för Närvården Västmanland företräder verksamheten i interna och externa sammanhang.

Regiondirektören tillsätter och avsätter direktör för Närvården Västmanland.

Styrelse för Närvården Västmanland
Styrelsen utses av regiondirektören. Respektive ledamot utses om en period av maximalt tre år i taget. Styrelsens arbete och uppdrag styrs av den arbetsordning som fastställs av regiondirektören.

Styrelsen ska bestå av fem ledamöter samt högst två suppleanter. Utöver detta tillkommer personalrepresentanter.

4 MÅL OCH UPPFÖLJNING

Verksamhetsmål
Närvården Västmanland ska utifrån verksamhetens syfte och uppdrag besluta om verksamhetsmål som överensstämmer med regionens övergripande mål. Specifika mål för tillgänglighet, effektivitet och oberoende av inhyrd bemanning ska finnas, liksom mål för personal- och patientnöjdhet.

Ekonomiska mål
Närvården Västmanland ska säkerställa verksamhetens utveckling på lång sikt. Storleken på det egna kapitalet ska avspegla detta. Region Västmanland förväntar sig att det insatta kapitalet värdesäkras långsiktigt.

Uppföljning
Närvården Västmanland drivs som en intraprenad och rapporterar till Närvårdens styrelse och regionstyrelsen enligt anvisningar.

Både verksamhetsmålen och de ekonomiska målen ska löpande följas upp och resultatet redovisas i delårsrapporter och årsredovisning samt vid dialogmöten med regionledning.

Därutöver följs vårdcentralernas verksamhet upp i enlighet med Regelboken för vårdval vårdcentral.

5 VERKSAMHETSFÖRÄNDRINGAR

Närvården Västmanland kan ansöka till Vårduppdrag om att etablera nya vårdenheter, slå ihop vårdenheter eller flytta befintlig vårdenhet till annat geografiskt område. Vårduppdrag anmäler ärendet till regionfullmäktige som har beslutsmandatet för placering av vårdenheter i länet.

Vid mindre förflyttningar, såsom inom en stadsdel, kan beslut fattas av styrelsen för Närvården Västmanland.

I det fall det är politiskt beslutat att det ska finnas en vårdcentral på en viss ort har regionen som huvudman och uppdragsgivare det yttersta ansvaret för att en vårdcentral finns etablerad på denna ort. Regionen, som ägare, kan välja att ge Närvården uppdraget att driva vårdcentral på aktuell ort.

6 EKONOMI

Redovisningsprinciper
Respektive vårdcentrals egna kostnader och intäkter ska redovisas på respektive vårdcentral. Principen är att inga fria nyttigheter ska förekomma utan de resurser vårdcentralen förbrukar ska redovisas inom vårdcentralen. Närvården Västmanland som helhet ska påföras regionövergripande overheadkostnader för de tjänster som används, enligt samma principer som gäller för transparensredovisning inom tandvården.

Finansiering
De konkurrensutsatta verksamheterna inom Närvården finansieras i enlighet med Regelboken Vårdval Vårdcentral. Ersättning därutöver sker utifrån vad den konkurrensutsatta delen av primärvården som helhet får möjlighet att ta del av gällande exempelvis riktade statsbidrag och andra tillfälliga ersättningar.

Icke konkurrensutsatta verksamheter som bedrivs inom Närvården Västmanland finansieras enligt överenskommelse med Region Västmanland.

Hantering av resultat
Särskilda regler för resultatöverföring tillämpas i enlighet med av fullmäktige fastställd resultatregleringsmodell.

Om Närvården Västmanland som helhet uppvisar ett positivt resultat vid året slut öronmärks överskottet i regionens balansräkning som Närvårdens egna kapital. Ett negativt resultat belastar det egna kapitalet.

Vid resultat som överstiger beslutat resultatkrav för året, sker en utdelning till regionen om 50 procent av det överskott som överstiger resultatkravet. Resterande del tillfaller Närvårdens egna kapital.

Närvården har möjlighet att disponera eget kapital till en summa om 3 miljoner kronor per år, vilket beslutas av Närvårdens styrelse och delges regionstyrelsen. Disponering överstigande 3 miljoner kronor beslutas av regionstyrelsen. Disponering av upparbetat eget kapital sker genom avrop från regionstyrelsens anslag.

Om hälften av det egna kapitalet som tillfördes vid uppstart (17 miljoner kronor) är förbrukat ska en åtgärdsplan för att återställa det egna kapitalet upprättas. Åtgärdsplanen godkänns av Närvården Västmanlands styrelse och anmäls till regionstyrelsen.

Inköp av varor och tjänster
Närvården Västmanland har rätt att anlita regionens inköpsorganisation enligt samma villkor som andra verksamheter inom regionen. Vid inköp av varor och tjänster gäller regionens tecknade avtal.

För medicinska tjänster gäller regelverk och priser enligt samma villkor som för hälso- och sjukvårdsförvaltningen samt riktlinjer i Regionens Regelbok Vårdval vårdcentral.

Avtalsbrott och otillåtna inköp orsakade av Närvården Västmanland som leder till sanktioner betalas av Närvården.

Investeringar
Närvårdens investeringar ingår i regionens totala investeringsbudget som fastställs av regionstyrelsen.

Vid finansiering via leasing/hyra ska regionens finanschef rådfrågas innan kontrakt tecknas.

Avskrivningstid på utrustning ska följa av regionen upprättade regler och avgörs av regionens redovisningschef vid behov.

7 LOKALER OCH SERVICETJÄNSTER

Lokaler
Regionen ska tillhandahålla ändamålsenliga lokaler till Närvården Västmanland. Närvården Västmanland har möjlighet att anlita extern hyresvärd. Regionfastigheter företräder regionen i förhandlingar med extern hyresvärd och tecknar avtal. Avtalet ska dessförinnan ha godkänts av styrelsen i Närvården.

Uppsägningstid för lokaler följer regionens styrmodell för Effektiv lokalförsörjning.

Servicetjänster
Medicinskteknisk service på utrustning ska tillhandahållas av Hjälpmedelscentrum (HMC) och Medicinteknik (MT) enligt samma villkor som för hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Service i form av transporter och posthantering tillhandahålls av regionens serviceorganisation.

Regionen ska erbjuda internservice, såsom städservice och vaktmästeri, till Närvården Västmanland. Om Närvården bedömer att det inte är lämpligt eller möjligt att använda regionens serviceorganisation kan Närvården anlita extern utförare. Avtal med extern utförare ska godkännas i styrelsen för Närvården.

Regionens enheter för ekonomiservice, controllerstöd och lönestöd ska användas. Övriga stödverksamheter (exempelvis HR, kommunikation, juridik samt regionhälsan) kan nyttjas efter överenskommelse med berörda verksamheter.

Närvården Västmanlands IT-stöd ska tillgodoses av förvaltningen för digitaliseringsstöd enligt samma villkor som för övriga regionverksamheter.

8 PERSONAL

Övergripande
Regionen är arbetsgivare. För anställda inom Närvården Västmanland är regionen också löne-och pensionsmyndighet.

Närvården Västmanland är ett eget område för facklig samverkan (motsvarande förvaltning). Utifrån samrådsavtalet ska därutöver varje vårdcentral ha ett samverkansråd som tillika är skyddskommitté för vårdcentralen.

Närvården Västmanland har inte rätt att teckna lokala kollektivavtal.

Anställning, entledigande
Närvården Västmanland har rätt att besluta om antalet anställda vid varje vårdcentral. Antalet anställda ska löpande redovisas som heltidstjänster per yrkesgrupp. I stället att anställa personal kan Närvården anlita underleverantörer. Regionens värdegrund för personalfrågor tillämpas.

Verksamhetschef anställs/entledigas av direktör för Närvården Västmanland.

Eventuella restriktioner för Närvården Västmanland som helhet gällande anställning eller kontraktering av personal beslutas av direktören för Närvården. Begränsningar på enskilda vårdcentraler beslutas av direktör eller verksamhetschef för Närvården Västmanland. Beslut om restriktioner delges Närvårdens styrelse.

Lönesättning
Lönesättning av verksamhetschef görs av direktör för Närvården Västmanland, vid behov efter samråd med regionens förhandlingschef.

Löne- och anställningsvillkor får inte användas som ett internt konkurrensmedel inom regionen.

Principerna i regionens förhandlingsordning ska tillämpas. När det gäller lönebildning har Närvården Västmanland, i likhet med andra förvaltningar, att följa de riktlinjer och resultat av överläggningar och förhandlingar som sker på regionnivå mellan arbetsgivare och fackliga parter.

Inom ramen för de samlade löneöversynsförhandlingarna ska regionen sträva efter att förhandlingarna inom Närvården Västmanland kan föras så självständigt som möjligt.

9 UTVECKLING OCH SIDOUPPDRAG

I Regelboken Vårdval vårdcentral anges regler för deltagande i utvecklingsarbete. Närvården Västmanland ska delta i övrigt utvecklingsarbete inom Region Västmanland på samma villkor som privata vårdgivare.

Närvården Västmanland har möjlighet att erbjuda tjänster inom hälso- och sjukvård i Västmanland, till invånare eller andra specifika målgrupper såsom företag och organisationer, utöver vad som är obligatoriskt inom regelboken.

Eventuella sidouppdrag får inte inkräkta på förmåga att utföra vårdcentralsuppdraget. Utformning och prissättning av dessa tjänster ska godkännas i Närvården Västmanland styrelse.

10 REVISION OCH ÅRSMÖTE

Revision
Revision sker inom ramen för de förtroendevalda revisorernas uppdrag av fullmäktige att granska all verksamhet i regionen. Granskningen sker av det biträde som regionen upphandlat.

Årsmöte
Årsmötet ska ske i god tid så att årsredovisningen kan delges regionstyrelsen i mars månad. Kallelse till årsmöte ska ske genom mejl, tidigast fyra och senast två veckor före årsmötet.

På årsmötet ska följande ärenden förekomma till behandling:
1. Mötets öppnande
2. Val av ordförande för mötet
3. Godkännande av dagordning
4. Val av protokollsjusterare
5. Prövning av om mötet blivit behörigen sammankallad
6. Framläggande av årsredovisningen,
7. Beslut om
a) fastställande av resultaträkning
b) genomgång och fastställande av hantering av årets resultat.
8. Beslut om ägardirektiv, i förekommande fall
9. Övriga ärenden som ankommer på mötet
10. Mötets avslutande

Ägardirektiv Närvården Västmanland har beslutats av regionstyrelsen 2026-09-29 § X